

(str. 206 sl. i 213 sl.). Mi smo na drugom mjestu (Bog. Smotra IV. 205. sl.) opširno dokazali, da je načelo „locus regit actum“ i § 34. o. g. z. za sve katolike, zakonom za ženid. kat. od 8. listopada 1856., dokinut, u koliko se radi o valjanosti braka u sebi, pa ovgje samo pripominjemo, da će se u nas, i nakon pravnovaljanog uzakonjenja haških konvencija o ženidbenom pravu, brakovi onih katolika, od kojih nijedan nije državljanin nijedne države, koje su sklopile haške konvencije (ili joj kasnije pristupile), prosugivati po zakonu za ženidbu katolika, a ne po načelu „locus regit actum“, § 34. o. g. z. ili po I. haškoj konv. o žen. pravu.

Dr. I. A. Ruspini.

**Церковне право супруже (Crkve-
no ženidbeno pravo) s osobitim
obzirom na pravo grčkokatoličke
Galičke provincije, na prava
istočnih autokefalnih Crkvi
i na građanske zakone u Au-
striji i u Ugarskoj, sastavio dr.
V. Mascjuh, profesor kanon-
skoga prava u Peremišlju u Ga-
liciji. Cijena K 9.**

To je prva znanstveno napisana knjiga te vrste na maloruskom jeziku. U uvodu spominje auktor literaturu katoličku, kao i literaturu nekih kanonista autokefalnih Crkvi, kojom se služio sastavljajući to djelo. Pripominjem, da se auktor osobito poslužio literaturom grčke i ruske Crkve za historiju crkvenoga ženidbenoga prava istočne ruske Crkve.

Pomenuto djelo razdijeljeno je po primjeru drugih katoličkih djela te vrste, i budući da je svrha piscu, da podade u ruke grčkokat. maloruskim bogoslovima praktičnu knjigu crkvenog ženidbenog prava, raspravlja u glavnom o aktuelnom ženidbenom pravu, koje de facto vrijedi i za grkokatolike na temelju zaključaka i odredaba sinoda Jamostkoga i Lavovskoga, a tek mimogred govori i o historičnom razvoju ženidbenoga prava u Rusiji, za koje veli da se potpuno naslanja na ženidbeno pravo grčke Crkve. Tom zgodom navodi pisac zbornike crkvenoga i ženidbenoga prava, koje je ruska Crkva preuzela od grčke Crkve, ali pobliže ne govori i ne raspravlja o pomenutim zbornicima.

U III. dijelu govori auktor o posljednima sklopljene ženidbe, o valjanosti i nevaljanosti ženidbi itd. i tu povlači malu paralelu između ženidbenoga prava kat. Crkve i ženidbenih prava autokefalnih Crkvi. Za ta prava, a pomenice za ženidbeno pravo ruske Crkve veli pisac, da se ono nalazi u onom stadiju razvoja, u kojem se nalazilo katol. ženidbeno pravo u XIII. vijeku, pa da ne dostaje za potrebe današnjega vremena. To da je i razlogom, te se kanonisti ist. autokef. Crkvi u premnogim slučajevima moraju da služe ženidb. pravom kat. Crkve. Glasoviti kijevski metropolit Petar Mogila u svojem Evhologionu od 1646. navodi neke propise o ženidbi, a jedan dio tih propisa, koji vrijede do danas u ruskoj Crkvi, uzeo je iz „Rituale Romanum“ Pavla V. Ti su propisi kasnije otisnuti i u kanonskom kodeksu ruske Crkve u 50. glavi — „Kormčoj knjizi“.

Knjiga je sa svake strane veoma praktična, pa se sama po sebi preporuča osobito grčkokat. svećenstvu.

Dr. D. Njaradi.

Rituale Romanum Pauli V. Pontificis Maximi jussu editum, a Benedicto XIV. et a Pio X. castigatum et auctum, cui accedunt Benedictionum et Instructionum appendices duae. Editio typica. Ratisbonae et Romae. Sumptibus et typis Friderici Pustet 1913. Stranica XII + 334 + 236*. Veličina 18'3" × 12 cm. Cijena a) na indijskom papiru nevez M 4'60; vez 5'60, 8'60. 9'20, 10'—, b) na običnom papiru nevez. M 4'—; vez. 6'—, 8'—, 8'60, 9'40.

Ovo izdanje rituala odobrila je S. R. C. dekretom 11. lipnja 1913. i proglasila ga tipičkim, te se s njime imadu slagati sva buduća izdanja rimskoga rituala. Prekrasna je to liturgička knjiga, koja osvaja već svojom vanjšinom i krasnim tiskom. Ali i nutrinjom svojom razilazi se od prijašnjih izdanja rimskoga rituala, jer ima mnogo toga, što je praktičnije udešeno, neke su rubrike promijenjene, a mnogo je toga novo uvršteno.